

Współrzędne: Szerokość - 52.178741, Długość - 23.20556

Janów Podlaski - Zaborek

Wieś na południe od Janowa Podlaskiego. Zespół dworski i folwark zbudowany ok. 1845, własność Ignacego i Leonory Szumerów. Dwór drewniany został rozebrany w latach 60-tych XX.

W uroczysku, malowniczo położonym nad starorzeczem Bugu, wśród zielonych pagórków, zlokalizowany jest ośrodek wypoczynkowy - "Uroczysko Zaborek". W latach 70-tych XX w. zespół podworski zakupiony przez Mariana Cypla, następnie własność Lucyny i Arkadiusz Okoniów, którzy stworzyli tu pensjonat i jednocześnie skansen z licznymi zabytkowymi obiektami architektury drewnianej, przeniesionej tu z terenu Podlasia.

Odrestaurowano m.in. szlachecki dworek (tzw. Bielony Dworek, pamiętający czasy powstania styczniowego), leśniczówkę, młyn i starą plebanię, które zostały zaadaptowane na potrzeby turystów. Ośrodek dysponuje bogatą ofertą spędzania wolnego czasu.

Jedynym elementem pierwotnym w obecnym zespole jest dawny płyn wodny; z terenu powiatu bialskiego pochodzą m.in. kościół z Choroszczyнки, wiatrak koźlak z Zaczopków i drewniany budynek mieszkalny z Leszczanki z XIX w.

Spoza terenu powiatu bialskiego: plebania ze Starej Wsi (? , pow. węgrowski, 1844), plebania z Czemiernik (powiat radzyński, 1888), chałupa z Cho

łowna (pow. parczewski), kopia carskiej dróżniczówki z okolic Hajnówki. Poza tym obiekty małej architektury - drewniane kapliczki, kuźnia, spichlerz, piwnica dworska.

Dawny kościół parafialny z Choroszczyнки, wzniesiony w latach 1923-26, rozbudowany w 1937 wg. projektu Mariana Kiersnowskiego, przeniesiony do Zaborka w 2003, wówczas gruntownie wyremontowany i zaadaptowany m.in. na salę wystawową i konferencyjną. W tzw. stylu swojskim, z elementami stylu zakopiańskiego. Drewniany, na podmurówce, konstrukcji zrębowej, oszalowany. Jednonawowy, z węższym, zamkniętym trójbocznie prezbiterium, ujętym prostokątnymi zakrystią i skarbcem, od frontu kwadratowa wieża wtopiona w prostokątną kruchtę. Wnętrze kryte stropami o ukośnych spadach, z belkami podciągowymi. Prezbiterium otwarte na nawy trójbocznie. Balkon chóru muzycznego wsparty na parze

Zespół architektoniczno-krajobrazowy

słupów. Elewacja frontowa płaska, trójosiowa. Wieża dwukondygnacyjna, z parami prostokątnych przeźroczy, w drugiej kondygnacji ganek wsparty na słupach; zwieńczona hełmem namiotowym z wydatnym okapem i czterema trójkątnymi szczycikami. Dachy: nad nawą dwuspadowy, nad zakrystią i skarbcem trójspadowe, nad prezbiterium pięciopłosiowy, nad kruchtą pulpitowe, pobite blachą. Nad prezbiterium wieżyczka na sygnaturkę.

Dawny młyn wodny z końca XIX w., usytuowany nad rzeką Krzywulą, w otoczeniu kompleksu czterech stawów. Po 1977 zaadaptowany na budynek mieszkalny. Frontem zwrócony na południe, drewniany, konstrukcji słupowej, na wysokim podpiwniczeniu z kamienia polnego, dwukondygnacyjny. Na planie prostokąta, z gankiem od frontu. Dach wysoki, dwuspadowy, kryty blachą, z okapem wspartym na konsolach. W narożniku pn.-zach. wmurowany kamień pochodzący z niezachowanego dwory, z hierogramem IHS, datą 17 VII 1845 i nazwiskami właścicieli Zaborka.*

Ośrodek w zasadzie nie jest dostępny do zwiedzania, chyba że po wcześniejszym umówieniu - zrozumiała jest troska o spokój gości i bezpieczeństwo stworzonego wielkim wysiłkiem "Podlasia w miniaturze"

* [informacje pochodzą](#) m.in. z "Katalogu Zabytków Sztuki w Polsce. Powiat Biała Podlaska" Tom VIII, Zeszyt 2, red. K. Kolendo-Korczakowa, A. Oleńska, M. Zgliński, Instytut Sztuki PAN, 2006

Zespół architektoniczno-krajobrazowy o charakterze skansenu Uroczysko Zaborek, nr rej. A/689 z 18.12.2006r:

- młyn wodny, obecnie dom mieszkalny, drewno, pocz. XX
- spichrz dworski, obecnie dom mieszkalny, drewno, ok. 1920r
- chata, przeniesiona z miejscowości Kwasówka, ob. dom mieszkalny, drewno, 2 poł. XIX, 2002r
- kościół, przeniesiony z m. Choroszczyńska, ob. sala wystawowa, drewno, 1923-26, 1937-38, 2003r
- kuźnia, przeniesiona z m. Żuki, ob. sala wystawowa, drewno, 1947, 1996r
- wiatrak koźlak, przeniesiony z m. Zaczopki, ob. dom mieszkalny, drewno, 1923, 1998r
- chata zaścianek, przeniesiona z m. Leszczanka, ob. dom mieszkalny, drewno, k. XIX, 2001r
- plebania, przeniesiona z m. Czemierniki, ob. dom mieszkalny, drewno, 1880, 1995, nr rej.: A-296 z 22.05.1998r
- spichrz, przeniesiony z m. Nowa Kornica, drewno, 1 poł. XIX, 2005, nr rej.: 355/62 z 5.03.1962r